

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ **Παρατηρήσεις - Προτάσεις**

Με αγωνία περιμέναμε τις ανακοινώσεις του υπουργείου για την νέα μεταρρύθμιση στον χώρο της Τεχνικής – Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Τεχνολογικό Λύκειο). Μετά τις πρώτες ανακοινώσεις, μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι:

1. Είναι οπωσδήποτε θετικό το γεγονός ότι ιδρύονται « **Τμήματα Ειδίκευσης Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης** » εντός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος και ενταγμένα στη λειτουργία του Τεχνολογικού Λυκείου, τα οποία θα προσφέρουν επαγγελματικά δικαιώματα επιπέδου 3, σύμφωνα με την οδηγία 36/2005.
2. Η δεύτερη αλλαγή που προβλέπεται για το Τεχνολογικό Λύκειο είναι τα « **Τμήματα Γενικής Παιδείας** », που δημιουργούνται στη Γ΄ τάξη και προσφέρουν μόνο Απολυτήριο Λυκείου και διέξοδο στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (σύμφωνα με τις ισχύουσες γενικές διατάξεις για την εισαγωγή των μαθητών των Γενικών Λυκείων). Είναι όμως προφανές ότι την επιλογή αυτή θα την ακολουθήσει ένας πολύ μικρός αριθμός μαθητών, αφού δεν θα υπάρχει δυνατότητα απόκτησης πτυχίου στην Ζετία (θα χρειαστεί ένα επιπλέον έτος σε τμήμα Ειδικότητας). Σε ορισμένες δε περιπτώσεις, όπου οι ενδιαφερόμενοι μαθητές θα είναι λιγότεροι από το όριο που θέτει το υπουργείο (15 μαθητές), δεν θα μπορεί να δημιουργηθεί τμήμα και στην ουσία δεν θα υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης σε ΑΕΙ για κάποιον που το επιθυμεί.
3. Στην ανακοίνωση του υπουργείου γίνεται λόγος για « **Απολυτήριο Λυκείου** » για τα τμήματα Γενικής Παιδείας και « **Απολυτήριο Τεχνολογικού Λυκείου** » για τα τμήματα Ειδικότητας. Αυτός ο διαχωρισμός δημιουργεί ήδη προβληματισμό. Θα είναι ισότιμα τα δύο Απολυτήρια; Πιστεύω ότι θα πρέπει να εκδίδεται ένας τύπος Απολυτηρίου και για τις δύο περιπτώσεις ή εναλλακτικά, στον ίδιο νόμο, να περιγράφεται σαφώς ότι τα δύο Απολυτήρια είναι ισότιμα και κατ' επέκταση ισότιμα με αυτό του Νέου Λυκείου (Γενικό Λύκειο).
4. Το Τεχνολογικό Λύκειο του υπουργείου Παιδείας θα πρέπει να είναι ο μοναδικός φορέας παροχής Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης σε επίπεδο Λυκείου. Συνεπώς οι σχολές που λειτουργούν υπό την ευθύνη άλλων υπουργείων δεν πρέπει να μετεξελιχθούν σε Τεχνολογικά Λύκεια. ΙΕΚ - ΟΑΕΔ – σχολές άλλων Υπουργείων κ.λπ. θα πρέπει να περιοριστούν **αποκλειστικά στο ρόλο της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης**, οργανώνοντας προγράμματα ενηλίκων, αποφοίτων οποιασδήποτε εκπαιδευτικής βαθμίδας, για να αναβαθμίσουν τις γνώσεις τους, να εξοικειωθούν σε νέες μεθόδους και τεχνολογίες, προκειμένου να ανταποκριθούν με μεγαλύτερη πληρότητα στις εξελισσόμενες ανάγκες των επαγγελματιών και της παραγωγικής διαδικασίας. Θα μπορούσαν επίσης (όπως αναφέρεται και στο κείμενο του υπουργείου για τα ΙΕΚ) να παρέχουν υπηρεσίες σε επαγγελματικούς τομείς στους οποίους απαιτείται βραχύχρονη εκπαίδευση.

5. Η δυνατότητα εισόδου των αποφοίτων των τμημάτων Ε.Τ.Ε.Ε. στα ΤΕΙ χωρίς εξετάσεις θα ήταν προς τη σωστή κατεύθυνση αν αποτελούσε **το μοναδικό δρόμο για τα ΤΕΙ χωρίς εξετάσεις** (με την προϋπόθεση της πιστοποίησης).
6. Πριν ο μαθητής επιλέξει μια ειδικότητα θα πρέπει να γνωρίζει ποιο θα είναι το περιβάλλον της μελλοντικής εργασίας του και ποια ακριβώς τα επαγγελματικά του δικαιώματα. Όλες οι ειδικότητες του Τεχνολογικού Λυκείου θα πρέπει να έχουν συγκεκριμένα **επαγγελματικά δικαιώματα**, τα οποία θα αποκτώνται με την αποφοίτηση.
Στους αποφοίτους του Τμήματος Ειδίκευσης Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, μετά την πιστοποίηση, να δίνεται η δυνατότητα απόκτησης άδειας άσκησης επαγγέλματος χωρίς την υποχρέωση της συγκέντρωσης συγκεκριμένου αριθμού ενσήμων. Αυτό θα απαλλάξει πολλούς μαθητές από τον βραχνά των ενσήμων (*ιδίως στις δύσκολες εποχές που έρχονται, κυρίως για τους νέους*) για να έχουν δικαίωμα απόκτησης άδειας και βεβαίως θα κάνει ελκυστικότερα τα τμήματα ειδίκευσης.
7. Σπουδαίο ρόλο στην βιωσιμότητα και αποτελεσματικότητα του Τεχνολογικού Λυκείου αποτελεί το θέμα της επιλογής Τομέων και Ειδικοτήτων. Θα πρέπει να δημιουργηθούν **οι κατάλληλοι Τομείς και οι αντίστοιχες Ειδικότητες**, οι οποίες θα περιλαμβάνουν ευρύτερο πεδίο τεχνικών γνώσεων έτσι ώστε: α) να παρέχουν επαγγελματικά δικαιώματα τα οποία να προσφέρουν στον αυριανό επαγγελματία ευρύ πεδίο δράσης και απασχόλησης, β) να δημιουργούν τις βάσεις για την συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση – ειδίκευση. Θα πρέπει να αποφασίζονται κεντρικά, να μπορούν να δημιουργηθούν σε όλα τα Τεχνολογικά Λύκεια της χώρας και να έχουν μακρόπνοο σχεδιασμό.
Οι ειδικότητες και τα προγράμματα σπουδών του 4^{ου} Έτους (Τμήματα Ειδίκευσης) μπορούν να έχουν την απαιτούμενη ευελιξία σε σχέση με τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις ανάγκες της αγοράς σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο. Πιστεύω ότι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και τα **πιστοποιημένα επαγγελματικά περιγράμματα** (για μια σειρά επαγγελμάτων), τα οποία αναφέρονται και στην πρόταση του υπουργείου.

παράρτημα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ (ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ και τον ΤΟΜΕΑ ΟΧΗΜΑΤΩΝ)

Προτείνουμε:

- 1) Τη δημιουργία ειδικότητας με τίτλο « **Θερμοϋδραυλικών Εγκαταστάσεων και Φυσικού Αερίου** ».
- 2) Τη δημιουργία ειδικότητας με τίτλο « **Μηχανολογικών Κατασκευών και Εργαλειομηχανών** ».
- 3) Τη δημιουργία ειδικότητας με τίτλο « **Ψυκτικών Εγκαταστάσεων και Κλιματισμού** »
- 4) Τη δημιουργία ειδικότητας με τίτλο « **Συντηρητών Βιομηχανικών Εγκαταστάσεων** »
- 5) Ο **τομέας Οχημάτων** με την αντίστοιχη ειδικότητα « **Μηχανικών και Ηλεκτρολογικών Συστημάτων Αυτοκινήτου** » συνεχίζει να λειτουργεί όπως ακριβώς λειτουργεί σήμερα στα ΕΠΑΛ.

Ειδικότητες που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν στο **έτος ειδίκευσης**
(σύμφωνα και με τα επαγγελματικά περιγράμματα που έχουν πιστοποιηθεί μέχρι σήμερα)

Γ ΤΑΞΗ	Δ ΤΑΞΗ (έτος ειδίκευσης)
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	
Θερμοϋδραυλικών Εγκαταστάσεων και Φυσικού Αερίου	Εγκαταστάτης – Συντηρητής Καυστήρα
	Τεχνίτης Αερίων Καυσίμων
	Τεχνίτης Υδραυλικών Εγκαταστάσεων
Μηχανολογικών Κατασκευών και Εργαλειομηχανών	Τεχνικός Μεταλλικών Κατασκευών *
	Τεχνίτης Εργαλειομηχανών
Ψυκτικών Εγκαταστάσεων και Κλιματισμού	Τεχνικός Ψυκτικός
	Τεχνικός Βιομηχανικής Ψύξης και Κεντρικού Κλιματισμού *
Συντηρητών Βιομηχανικών Εγκαταστάσεων	Τεχνικός Βιομηχανικών Εγκαταστάσεων
ΤΟΜΕΑΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	
Μηχανικών και Ηλεκτρολογικών Συστημάτων Αυτοκινήτου	Μηχανικός Αυτοκινήτων
	Τεχνίτης Αμαξωμάτων
	Τεχνίτης Γεωργικών Μηχανημάτων
	Τεχνίτης Μηχανημάτων Έργων
	Τεχνίτης Μοτοσικλετών - Μοτοποδηλάτων
	Τεχνίτης Φορτηγών και Βαρέων Οχημάτων *

* δεν υπάρχει (προς το παρόν) πιστοποιημένο επαγγελματικό περίγραμμα

ΜΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

εάν πραγματικά το ζητούμενο είναι ένα νέο, βιώσιμο Τεχνολογικό Λύκειο και όχι μια διαχείριση της υπάρχουσας κατάστασης

Στο κείμενο του υπουργείου για το Τεχνολογικό Λύκειο αναφέρεται :

« Με τη δημιουργία του Τεχνολογικού Λυκείου θέτουμε ως έναν από τους βασικούς μας στόχους την ποιοτική αναβάθμιση της Δευτεροβάθμιας Τεχνικής - Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και την αύξηση του μαθητικού δυναμικού της, έως τουλάχιστον τον αντίστοιχο μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση το ποσοστό συμμετοχής στην Τ.Ε.Ε. είναι περίπου στο 50%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στη χώρα μας είναι περίπου 20% »

« Θα μπορούσε ίσως το Τεχνολογικό Λύκειο να έχει διάρκεια 4 έτη αντί 3+1 όπως είναι το προτεινόμενο. Ωστόσο, στην περίπτωση αυτή οι απόφοιτοι του Τεχνολογικού Λυκείου θα έχαναν τη δυνατότητα να αποκτήσουν πτυχίο ειδικότητας επιπέδου προσόντων 3. Διότι, βάσει της οδηγίας 36/2005 ΕΚ, το πτυχίο επιπέδου 3 μπορεί να απονέμεται μόνο σε αποφοίτους μεταδευτεροβάθμιων τμημάτων που ήδη κατέχουν τίτλους σπουδών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Επίσης το Τεχνολογικό Λύκειο θα έχανε εντελώς την ελκυστικότητά του, για όσους μαθητές επιθυμούσαν να τελειώσουν το λύκειο μέσα σε μια τριετία. »

Συμφωνούμε απολύτως με τις παραπάνω διατυπώσεις, γνωρίζουμε όμως ότι οι ίδιοι στόχοι τέθηκαν και σε προηγούμενες μεταρρυθμίσεις χωρίς ουσιαστικά αποτελέσματα. Η Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση συνέχιζε πάντα να αποτελεί την **δεύτερη επιλογή**, μια στην ουσία **αναγκαστική επιλογή** για τους « πιο αδύνατους » μαθητές – απόφοιτους του Γυμνασίου.

Για να υπάρξει ουσιαστική στήριξη της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα Τεχνολογικό Λύκειο που θα ικανοποιεί ταυτόχρονα δύο στόχους :

α) να είναι ένα αξιόπιστο σχολείο που θα παρέχει γενική γνώση, παράλληλα και ισότιμα με το Γενικό Λύκειο

β) να εφοδιάζει τους μαθητές με γνώσεις - δεξιότητες - ικανότητες κατάλληλες για άσκηση συγκεκριμένου επαγγέλματος (μετά την αποφοίτηση).

Δυστυχώς ούτε αυτή η μεταρρύθμιση απαντά στο βασικό πρόβλημα για την βιωσιμότητα και αξιοπιστία των σχολείων της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης που δεν είναι άλλο από τον αριθμό αλλά και το επίπεδο των μαθητών που την επιλέγουν. Η μεταρρύθμιση θα πρέπει πρώτα να απαντά στο ερώτημα « **γιατί ένας καλός μαθητής – απόφοιτος Γυμνασίου να επιλέξει το Τεχνολογικό Λύκειο;** ». Την θετική απάντηση θα έδινε η ύπαρξη ενός Τεχνολογικού Λυκείου που θα εξασφάλιζε στους μαθητές του τις ίδιες δυνατότητες (με το Γενικό Λύκειο) για συνέχιση των σπουδών τους σε ΑΕΙ – ΤΕΙ, χωρίς επιπλέον χρονικές επιβαρύνσεις και ταυτόχρονα θα τους έδινε την δυνατότητα απόκτησης Πτυχίου Ειδικότητας με επαγγελματικά δικαιώματα.

Χρειάζονται λοιπόν ουσιαστικές και τολμηρές κινήσεις όπως :

1) Δυνατότητα απόκτησης Απολυτηρίου Λυκείου και Πτυχίου Ειδικότητας (επιπέδου 2 σύμφωνα με την οδηγία 36/2005) στην τριετία.

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί εάν γίνει ορθολογικότερη κατανομή των μαθημάτων γενικής παιδείας στις τρεις τάξεις του Λυκείου, με έμφαση στα βασικά γενικά

μαθήματα (Γλώσσα – Μαθηματικά – Φυσική) και παράλληλα να επιλεγούν κατάλληλα μαθήματα ειδικότητας και μάθημα επιλογής, με τα οποία θα μπορούσαν να συμμετέχουν οι απόφοιτοι στις πανελλαδικές εξετάσεις, με στόχο τις δυνατότητες για ΑΕΙ – ΤΕΙ που προσφέρουν οι κατευθύνσεις Α και Β του προτεινόμενου Νέου Λυκείου.

- 2) Καθιέρωση ποσοστού εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (ΑΕΙ – ΤΕΙ) ανάλογο με τον αριθμό των υποψηφίων των δύο τύπων Λυκείων.
- 3) Κατάργηση της δεύτερης δυνατότητας εισαγωγής (ειδικές πανελλαδικές εξετάσεις για την εισαγωγή αποκλειστικά και μόνο σε τμήματα και σχολές των ΤΕΙ κ.λπ.) που προβλέπεται για τους αποφοίτους των Τεχνολογικών Λυκείων. Η δυνατότητα εισαγωγής μόνο στα ΤΕΙ δίνεται πλέον μέσω των τμημάτων Ε.Τ.Ε.Ε. χωρίς εξετάσεις.

Εδώ θα πρέπει να επισημάνουμε ότι:

*α) το Τεχνολογικό Λύκειο πρέπει να είναι ένα αξιόπιστο σχολείο που θα παρέχει γενική γνώση, παράλληλα και ισότιμα με το Γενικό Λύκειο και **ταυτόχρονα** να εφοδιάζει τους μαθητές με γνώσεις - δεξιότητες – ικανότητες κατάλληλες για άσκηση συγκεκριμένου επαγγέλματος (μετά την αποφοίτηση).*

β) στην Ανώτατη εκπαίδευση πρέπει να εισάγονται μαθητές οι οποίοι θα έχουν τη δυνατότητα (το επίπεδο γνώσεων) να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της κάθε σχολής.

Οπότε, η εισαγωγή στην ανώτατη εκπαίδευση δεν θα πρέπει να είναι αυτοσκοπός για τους μαθητές του Τεχνολογικού Λυκείου αλλά να προσφέρεται ως δυνατότητα (με ίσους όρους σε σχέση με το Γενικό Λύκειο) για όσους πραγματικά το επιθυμούν.

- 4) Πρόγραμμα παρουσίασης και προβολής του νέου Τεχνολογικού Λυκείου, οργανωμένο από το Υπουργείο Παιδείας. (συζητήσεις, άρθρα στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, ενημερωτικά σποτ στα πανελλαδικά και τοπικά τηλεοπτικά μέσα κ.λπ.),

Συμπέρασμα

Εάν δεν γίνουν τολμηρά βήματα και αυτή η μεταρρύθμιση θα είναι απλώς διαχειριστική (μία από τα ίδια). Στο Τεχνολογικό Λύκειο θα απευθυνθούν ξανά **μόνο** οι μαθητές που δεν αισθάνονται ικανοί να παρακολουθήσουν το Γενικό Λύκειο. Ότι ακριβώς συμβαίνει και σήμερα.

Εκτός θέματος αλλά σημαντικό !

Να δοθεί ένα τέλος στον αποκλεισμό των αποφοίτων των Εσπερινών Λυκείων από τις επιλογές που οδηγούν :

- Στα Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
- Στις Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων
- Στις Σχολές της Αστυνομικής και Πυροσβεστικής Ακαδημίας

(σε κάποιες περιπτώσεις θα μπορούσε να υπάρχει ένα ηλικιακό όριο)